Проєкт
вноситься народними депутатами України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо здійснення народними депутатами України наукової та науково-технічної діяльності у сфері національної безпеки і оборони та парламентського контролю за державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є:**

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Статтю 3 Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 3, ст. 17) після частини першої доповнити двома новими частинами такого змісту:

«2. Народний депутат України у період дії воєнного стану в Україні у вільний від виконання депутатських повноважень час може здійснювати наукову, науково-технічну та пов'язану з ними науково-організаційну діяльність у сфері національної безпеки і оборони, зокрема на підприємствах, в установах та організаціях оборонно-промислового комплексу, шляхом:

1) проведення наукових досліджень, виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських, експериментальних та інших науково-технічних робіт, спрямованих на створення нових і вдосконалення існуючих зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, оборонних технологій і виробничих процесів;

2) здійснення наукового керівництва окремими науково-дослідними, дослідно-конструкторськими, експериментальними та інноваційними проєктами, науково-технічними програмами, координації наукової діяльності їх учасників, визначення методології досліджень, організації науково-технічних розробок та оцінювання отриманих результатів;

3) участі як наукового радника, наукового консультанта або експерта у засіданнях наглядових рад підприємств, установ та організацій оборонно-промислового комплексу з питань науково-технічного розвитку, впровадження інновацій, модернізації виробництва, розроблення та вдосконалення продукції

оборонного призначення, підготовки і представлення відповідних наукових та науково-технічних висновків і рекомендацій;

4) участі у діяльності науково-технічних, науково-консультативних та експертних груп, у тому числі здійснення наукового керівництва їх діяльністю, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовки висновків і рекомендацій щодо розроблення, виробництва, модернізації та впровадження продукції оборонного призначення.

5) участі на постійній або тимчасовій основі в науково-консультативному та експертному забезпеченні діяльності наглядових рад підприємств, установ та організацій оборонно-промислового комплексу, зокрема шляхом участі в роботі утворених при них дорадчих науково-технічних та експертних груп, підготовки і представлення пропозицій щодо науково-технічного розвитку, впровадження інноваційних технологій, модернізації виробництва та реалізації науково-технічних програм і проєктів оборонного призначення, а також участі за запрошенням наглядової ради у розгляді та обговоренні відповідних питань на її засіданнях.

Здійснення діяльності, передбаченої цією частиною, може провадитися на безоплатній основі або з оплатою фактично виконаної наукової чи науково-технічної роботи відповідно до законодавства про наукову і науково-технічну діяльність.

3. Народний депутат України може здійснювати функції парламентського представника з питань контролю за державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності».

Здійснення таких функцій є формою виконання депутатських повноважень та парламентського контролю і передбачає участь народного депутата України в діяльності наглядових рад відповідних суб'єктів господарювання в порядку та межах, визначених законом.».

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами четвертою і п’ятою.

2. У Законі України «Про управління об'єктами державної власності» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456 із наступними змінами):

1) статтю 16-1 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Парламентський контроль за державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу здійснюється також у формі діяльності парламентських представників, визначених відповідно до статті 16-2 цього

Закону, з додержанням установленого законодавством розмежування повноважень Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, суб'єктів управління об'єктами державної власності, органів управління суб'єктів господарювання, Рахункової палати та органів державного фінансового контролю.»;

2) після статті 16-1 доповнити статтею 16-2 такого змісту:

«Стаття 16^2. Парламентські представники з питань контролю за державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу

1. З метою забезпечення здійснення Верховною Радою України та її комітетами парламентського контролю за законністю, ефективністю та доброчесністю управління державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу Верховна Рада України може визначати з числа народних депутатів України парламентських представників з питань контролю за діяльністю таких суб'єктів господарювання (далі – парламентський представник).

2. У цій статті державним суб'єктом господарювання оборонно-промислового комплексу є державне підприємство або господарське товариство, сто відсотків акцій (часток) якого прямо або опосередковано належать державі, яке виконує державний контракт (договір) з оборонних закупівель або здійснює розроблення, виробництво, ремонт, модернізацію чи утилізацію озброєння, військової або спеціальної техніки, боєприпасів чи їх складових.

3. Парламентські представники визначаються постановою Верховної Ради України за спільним поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання національної безпеки, оборони та розвідки, і комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання державної економічної політики.

При одному суб'єкті господарювання може бути визначено не більше двох парламентських представників.

4. Парламентський представник здійснює свої функції в межах депутатських повноважень на безоплатній основі.

Здійснення функцій парламентського представника не передбачає вступу у трудові або цивільно-правові відносини із суб'єктом господарювання, отримання винагороди за виконання контрольних функцій, набуття корпоративних прав або здійснення повноважень суб'єкта управління об'єктами державної власності.

Парламентський представник бере участь у діяльності наглядової ради як запрошений учасник із правом дорадчої участі в обговоренні питань, що належать до предмета парламентського контролю.

5. Парламентський представник має право:

1) одержувати повідомлення про проведення засідань наглядової ради, проєкт порядку денного та матеріали до нього в обсязі, необхідному для здійснення парламентського контролю, з дотриманням вимог законодавства щодо захисту інформації з обмеженим доступом;

2) брати участь у засіданнях наглядової ради, у тому числі дистанційно, відповідно до встановленого порядку проведення таких засідань;

3) висловлювати усну або письмову позицію з питань порядку денного, вносити пропозиції щодо вдосконалення діяльності суб'єкта господарювання, підвищення ефективності управління державним майном, забезпечення законності, прозорості та доброчесності його діяльності;

4) подавати на розгляд наглядової ради пропозиції щодо включення до порядку денного питань, пов'язаних із здійсненням парламентського контролю, та одержувати інформацію про результати розгляду таких пропозицій;

5) подавати письмові висновки, рекомендації та пропозиції щодо питань, які розглядаються наглядовою радою, з долученням їх на вимогу парламентського представника до матеріалів відповідного засідання;

6) одержувати в межах здійснення парламентського контролю копії протоколів засідань наглядової ради та прийнятих нею рішень, звітів про виконання фінансових та інвестиційних планів, результатів внутрішнього аудиту, виконання державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель та інших документів, необхідних для здійснення покладених на нього контрольних функцій, у порядку, визначеному законом;

7) звертатися до наглядової ради та суб'єкта управління об'єктами державної власності з пропозиціями щодо вдосконалення системи корпоративного управління, внутрішнього контролю, управління ризиками, підвищення ефективності використання державного майна та реалізації державних програм у сфері національної безпеки і оборони;

8) брати участь у роботі утворених при наглядовій раді дорадчих, консультативних та експертних груп з питань, що належать до предмета парламентського контролю;

9) подавати комітетам Верховної Ради України, зазначеним у частині третій цієї статті, пропозиції щодо проведення комітетських слухань, заслуховування інформації посадових осіб, підготовки рекомендацій суб'єктам

управління об'єктами державної власності, звернення до Рахункової палати, органів державного фінансового контролю або правоохоронних органів у межах їхньої компетенції.

6. Парламентський представник здійснює свої функції з дотриманням установленого законодавством розмежування повноважень органів державної влади, суб'єктів управління об'єктами державної власності та органів управління суб'єкта господарювання.

Участь парламентського представника в засіданнях наглядової ради здійснюється без включення його до складу ради, кворуму та підрахунку голосів під час прийняття рішень.

Парламентський представник не здійснює повноважень члена наглядової ради, виконавчого чи іншого органу управління суб'єкта господарювання, не видає обов'язкових для виконання вказівок та не втручається в оперативно-господарську діяльність суб'єкта господарювання.

7. Доступ парламентського представника до державної таємниці, службової інформації, комерційної таємниці, персональних даних та іншої інформації з обмеженим доступом здійснюється відповідно до закону в обсязі, необхідному для виконання покладених на нього контрольних функцій.

Ознайомлення парламентського представника з інформацією, що становить державну таємницю, здійснюється з дотриманням вимог законодавства про державну таємницю та встановленого порядку доступу до відповідної інформації і її матеріальних носіїв.

Обмеження доступу парламентського представника до матеріалів засідання наглядової ради допускається з підстав, визначених законом, та застосовується в межах, необхідних для захисту відповідної інформації.

8. До визначення парламентським представником народний депутат України подає до комітетів Верховної Ради України, зазначених у частині третій цієї статті, відомості про наявність обставин, які можуть зумовити виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів під час здійснення відповідних повноважень, а також відомості про професійний досвід.

У разі виникнення обставин, які можуть зумовити реальний чи потенційний конфлікт інтересів, парламентський представник повідомляє про них комітети, зазначені у частині третій цієї статті, у порядку, встановленому законодавством.

Подання завідомо недостовірних відомостей, що мають істотне значення для визначення парламентського представника, може бути підставою для

розгляду Верховною Радою України питання про дострокове припинення його функцій.

9. Строк здійснення функцій парламентського представника становить один рік.

Одна й та сама особа може бути парламентським представником при одному суб'єкті господарювання не більше двох строків поспіль.

Функції парламентського представника припиняються достроково у разі:

1) припинення повноважень народного депутата України;

2) подання народним депутатом України особистої заяви про припинення здійснення функцій парламентського представника;

3) втрати суб'єктом господарювання ознак, установлених частиною другою цієї статті;

4) відкликання парламентського представника Верховною Радою України;

5) виникнення обставин, що унеможливлюють подальше здійснення функцій парламентського представника відповідно до законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Рішення про дострокове припинення функцій парламентського представника у випадках, передбачених пунктами 3–5 цієї частини, приймається Верховною Радою України.

10. Парламентський представник не рідше одного разу на шість місяців подає звіт про результати здійснення своїх функцій комітетам Верховної Ради України, зазначеним у частині третій цієї статті.

Звіт має містити інформацію про здійснені контрольні заходи, виявлені проблемні питання, подані пропозиції та рекомендації, результати їх розгляду, а також пропозиції щодо вдосконалення законодавства та практики управління державними суб'єктами господарювання оборонно-промислового комплексу.

Відкрита частина звіту оприлюднюється на офіційному вебсайті Верховної Ради України.

Відомості, що становлять державну таємницю або іншу інформацію з обмеженим доступом, викладаються в окремому додатку до звіту, доступ до якого здійснюється відповідно до закону.

11. Здійснення народним депутатом України функцій парламентського представника відповідно до цієї статті є формою здійснення парламентського контролю та виконання депутатських повноважень.

Участь парламентського представника в діяльності наглядової ради здійснюється в межах визначених цією статтею контрольних повноважень та передбачає право дорадчої участі в розгляді питань, що належать до компетенції наглядової ради.

Здійснення функцій парламентського представника не є входженням до складу керівного органу або наглядової ради, обійманням іншої посади, працевлаштуванням чи здійсненням управління корпоративними правами держави.».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити в межах повноважень приведення внутрішніх документів державних суб'єктів господарювання оборонно-промислового комплексу, необхідних для реалізації цього Закону, у відповідність із його положеннями.

Голова
Верховної ради України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Козир Сергій В'ячеславович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000886233008E71EA00
Дійсний до: 07.11.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
442д9/1-2026/234479 від 05.10.2026
2358064